

Inbreng Consultatie Wijzigingswet beperking toegang UBO-register

Den Haag, 28 juni 2023

*Vereniging Holland Quaestor
Prinses Margrietplantsoen 33
2595 AM Den Haag*

Contactgegevens Holland Quaestor voor deze inbreng:

Martin Wörsdörfer (Voorzitter)
Voorzitter@hollandquaestor.nl

Holland Quaestor (HQ) – branchevereniging van trustkantoren in Nederland – heeft met belangstelling kennisgenomen van de consultatieversie van de Wijziging beperking toegang UBO-registers. Onze reactie treft u hieronder aan. Eerst geven we een inhoudelijke reactie op de wet vanuit het oogpunt van toegang van trustkantoren tot het UBO-register. Vervolgens geven we een algemene overweging voor niet wwft-instellingen. En tot slot een enkele algemene opmerking.

Algemeen

Momenteel hebben trustkantoren – Wwft-instellingen die voorts hebben te voldoen aan de Wet toezicht trustkantoren 2018 (Wtt 2018) – geen toegang tot het UBO-register. Met de voorgestelde wijzigingen zal dat weer mogelijk worden. Een belangrijke taak van wwft-instellingen in het algemeen en trustkantoren in het bijzonder is kwalificatie van de UBO. Toegang tot het UBO-register is daarbij essentieel, ter verificatie van het gedane onderzoek. Dit dient ook vastgelegd in het cliëntdossier. De urgentie van de wetswijziging is daarmee evident.

In de maanden dat de toegang niet mogelijk was, voldeden trustkantoren mogelijk niet aan de wettelijke verplichtingen. Het is van belang expliciet in de toelichting te benadrukken dat zij na wetswijziging voldoende tijd krijgen om alsnog hieraan te voldoen. Dat zal toezichthouder DNB ook ruimte geven om trustkantoren hiertoe een redelijk tijdpad te bieden. Bijvoorbeeld door het mee te laten lopen in reguliere actualiseringen van het cliëntenprofiel.

Trustkantoren hebben, als gezegd, niet alleen te voldoen aan de Wwft, maar ook aan de Wtt 2018. Ook in de Wtt 2018 staan bepalingen die raken aan de kwalificatie van de UBO. Het wetsvoorstel maakt toegang tot het UBO-register mogelijk 'ten behoeve van een op grond van [de Wwft] verplicht cliëntenonderzoek'. Het verdient aanbeveling expliciet te vermelden dat trustkantoren ook op grond van verplichtingen uit de Wtt 2018 toegang tot het UBO-register krijgen.

Toegang tot register

Wij constateren dat het wetsvoorstel een grondslag bevat om in lagere regelgeving nader uit te werken hoe de wwft-instellingen toegang kunnen verkrijgen tot de UBO-informatie. Vervolgens worden drie wegen onderscheiden waarop deze instellingen de UBO-informatie opvragen en ontvangen. Het is wat ons betreft aan te bevelen om de eerste weg – rechtsreeks opvragen bij de KvK – in ieder geval voor trustkantoren reeds nu in de wet vast te leggen. En wel als volgt. Het organiseren door het doen van verzoeken om autorisatie voor vele individuen die zich binnen trustkantoren bezighouden met UBO-identificatie komt ons namelijk onnodig omslachtig voor. Bovendien zullen binnen deze groep continu wisselingen kunnen plaatsvinden, wat veel administratieve rompslomp met zich meebrengt – niet in de laatste plaats voor de KvK. Beter zou het zijn om trustkantoren, die een vergunning hebben van DNB, algemeen toegang te geven op basis van die vergunning. Dat vraagt enkel om het actueel houden van de lijst kantoren met een vergunning wat geborgd kan worden door koppeling van de lijst van DNB met de KvK.

Wij verzoeken sowieso om bij de invulling van lagere regelgeving de wwft-instellingen te consulteren op praktische uitvoerbaarheid van het verkrijgen van toegang. Wij benadrukken nogmaals de urgentie van de toegang tot het UBO-register en manen tot spoed bij het inrichten van die lagere regelgeving.

Delen van gegevens

We begrijpen dat documenten die door trustkantoren worden ontvangen niet kunnen worden gedeeld met andere dienstverleners of partijen, tenzij van belang voor wwft-doeleinden. Ook hier zou in ieder geval expliciet verduidelijkt moeten worden dat trustkantoren dit ook moeten kunnen voor Wtt 2018 doeleinden. Voorts komt deze beperking ons onjuist voor, want lijkt gebaseerd op overwegingen van het Hof van Justitie met betrekking tot AMLD5. AMLD4 lijkt die ruimte wel te geven. Dit is temeer van belang daar in het wetsvoorstel Plan van aanpak witwassen de mogelijkheid wordt gecreëerd tot gezamenlijke transactiemonitoring voor de grootbanken. Wij pleiten ervoor om

in dat wetsvoorstel ook ruimte te maken voor andere poortwachters om daarbij aan te haken. Wij nemen aan dat het delen van gegevens uit het UBO-register op het punt van transactiemonitoring zal worden toegestaan. Dit zou expliciet toegelicht kunnen worden in de Memorie van Toelichting.

Wij verzoeken om in de Memorie van Toelichting meer duidelijkheid te geven over hoe en wanneer een UBO om toestemming gevraagd moet worden om UBO-documentatie over te dragen aan andere partijen (wwft-instellingen, maar bijvoorbeeld ook buitenlandse belastingautoriteiten). Daarbij vragen we aandacht voor de praktische aspecten en verzoeken daarover het gesprek aan te gaan met in ieder geval de verschillende wwft-instellingen, alvorens verduidelijking in de Memorie van Toelichting op te nemen.

Partijen met legitiem belang

In zijn algemeenheid kan toegang tot het UBO-register van belang zijn voor de transparantie van het Nederlandse financiële systeem. Ofschoon wij begrijpen dat vanwege de uitspraak van het Hof van Justitie gezocht moet worden naar een juridisch houdbare invulling van partijen die een legitiem belang kunnen aantonen, menen wij ook dat dit met spoed geregeld moet worden. Zo ook dient met spoed duidelijk te worden hoe Algemene Maatregelen van Bestuur eruit zullen komen te zien en ook daarvoor stakeholders te consulteren.

Dat partijen in elk individueel geval moeten toelichten waarom sprake is van een legitiem belang, lijkt onnodig verdragend en gecompliceerd. Nemen wij op dit punt overigens terecht aan dat niet inzichtelijk wordt voor een UBO waarnaar onderzoek plaatsvindt, dat een partij met een legitiem belang navraag heeft gedaan? Voorgaande opmerkingen zijn ingegeven door een breder perspectief op de taak de integriteit van het Nederlandse financiële stelsel te borgen. Gewaakt moet worden voor vertraging bij witwas- of corruptieonderzoeken waarbij Nederlandse entiteiten betrokken zijn. Dat vraagt derhalve om een efficiënte, mogelijk geautomatiseerde oplossing, zeker ook voor niet EU-partijen.

Regeldruk

Tot slot merken wij op dat de inschatting van de regeldrukkosten ons niet reëel voorkomt. Sowieso is het afhankelijk van de invulling van de lagere regelgeving wat precies benodigde extra handelingen zullen gaan zijn en welke extra kosten die vervolgens met zich meebrengen. Bovendien is de vraag of onvermijdelijke extra kosten voor KvK en toezichthouders niet meegenomen zouden moeten worden. Die zullen immers (deels) worden doorberekend aan de wwft-instellingen.